

PLAN INVESTICIJ ZA LETO 1967

Na zadnji, 3. redni seji je delavski svet podjetja razpravljal med drugim tudi o planu investicij za letošnje leto. Predlog je bil v celoti sprejet, zato smo naprosili tov. Francija Balanča, dipl. ekonomista, za krajšo informacijo o tem.

Letnega plana investicij ne moremo ocenjevati s stališča enoletnega poslovnega obdobja, ker predstavlja letni plan investicij samo člen v verigi dolgoročnega razvoja podjetja. Vlaganje sredstev v določene proizvodne kapacitete pomeni namreč realizacijo perspektivne politike, osnovane na širši analizi in oceni gospodarskih gibanj v prihodnosti. Plan investicij je tisti, ki se dotika najbolj neelastičnega dela proizvodnih faktorjev, to je osnovnih sredstev, ki jih ne moremo menjavati na krajše obdobje, oziroma je to v primeru, da je potrebno, lahko zelo boleče. Kaj nam glede tega predstavlja plan investicij za leto 1967?

Plan investicij za leto 1967 ima glede na plane investicij prejšnjih let določene značilnosti. To so predvsem relativno skromna sredstva in tehnična struktura investicij. Višina predvidenih sredstev je letos pogojena s finančnimi možnostmi podjetja glede na obveznosti, ki jih ima podjetje iz investicijskih vlaganj prejšnjih

let v osnovna in obratna sredstva, ter s problemi obratnih sredstev v zadnjem času. Letošnji plan investicij v celoti računa samo na lastna sredstva.

Bolj značilna je struktura investicij. Nekoliko večje zneske predstavlja oprema za proizvodnjo velozračnic in pa dodatna oprema za proizvodnjo klinastih jermenov. Sicer pa za letošnji plan v celoti lahko rečemo, da se orientira na kompletiranje obstoječe proizvodne opreme, to je, predvsem na opremo manjše vrednosti, ki pa v znatni meri lahko poveča izkoriščanje kapacitet, skrajša proizvodne čase, omogoča boljše kvaliteto proizvodnje ipd.

Takšna poslovna odločitev je najboljše rešitev v času, ko zaradi pomanjkanja deviznih oziroma obratnih sredstev ter tržne situacije ni več interesantna proizvodna ekspanzija na osnovi ekstenzivnega širjenja kapacitet. Fiksni stroški, ki so v preteklih letih s stalnim investiranjem in formiranjem strokovnih služb in pomožnih enot visoko porastli, se lahko po enoti izdelka znižajo, če obstoječe usposobljene, t. j. kompletirane kapacitete čimbolj zaposlimo in prilagodimo proizvodnji tistih izdelkov, ki jih trg išče. Zato je po našem mišljenju odločitev, ki jo je sprejel delavski svet na zadnji seji, pravilna.

Franci Balanč

Od česa je odvisna dolžina letnega dopusta?

Piše:

Janko Bajde

vsakemu delavcu glede na delovno dobo pripadlo 14, 18, 24 ali 30 delovnih dni dopusta.

Bežnemu poznavalcu določil temeljnega zakona o delovnih razmerjih se verjetno vsiljuje vprašanje, zakaj nismo tudi letos v novem pravilniku o delovnih razmerjih zadržali delovni staž kot edini kriterij.

Odgovor na to vprašanje daje 67. člen temeljnega zakona o delovnih razmerjih, ki določa, da je letni dopust, ki ga delavcu določa delovna skupnost, odvisen predvsem od:

- delovnih pogojev
- njegove delovne dobe in drugih obdobij, ki so po zakonu izenačena z delovno dobo.

Pri neposredni odmeri letnega dopusta pa naj delovna organizacija upošteva tudi uspehe, ki jih delavec dosega in posebne socialne razmere, v katerih živi. Glede na navedena določila smo morali torej poiskati tudi druge kriterije.

Pri tem delu je vodila želja, da bi dobili take kriterije, ki v največji meri ustrezajo posebnostim našega proizvodnega procesa in organizacije dela. Menili smo, da je potrebno upoštevati delovne pogoje, delovno dobo, ročno delo, posebne socialne razmere in udeležbo v NOV. Na osnovi izračunov, narejenih lani, je bil izdelan način ugotavljanja dolžine letnega dopusta po osnovah in kriterijih od 89. do 102. člena pravilnika o delovnih razmerjih.

Tako je letni dopust odvisen od:

- osnove (po zakonu določenih 14 dni dopusta)
- delovnih pogojev
- delovne dobe
- nočnega dela
- posebnih socialnih razmer
- udeležbe v NOV

(nadaljevanje na 2. str.)

Ureja uredniški
odbor — Glavni
in odg. urednik
Jože Stular —
tel. 22-111, lok.
82 — Tisk in
klišej CP »Go-
renjski tisk«

Sava

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GUMIJEVIH IZDELKOV SAVA KRANJ

LETO VII. — ŠTEVILKA 12

KRANJ, 24. JUNIJA 1967

Kakšen je namen reklame?

Prav gotovo nikoli doslej reklama pri nas ni bila tako obsežna, kot je prav zadnje čase. V časopisih, ob cestah, v kinu in na televiziji nam podjetja na bolj ali manj duhovit način ponujajo svoje proizvode, njihovo kvaliteto in uporabnost. Posebno »močna« je reklama novih, doslej tržišču neznanih izdelkov.

Mnogi se sprašujemo, ali imamo tudi pri nas namen naše proizvode reklamirati — ali pa želimo prodajati le to, kar je konjunkturno, le to, kar potrošniki že poznajo in iščejo.

Menim, da smo temu vprašanju doslej posvečali premalo pozornosti oz. redke so razprave o reklamah na organih upravljanja, menda jih je premalo tudi v prodajni službi.

Reklame, kakršne smo do sedaj uporabljali v Savi — oglasi v gledaliških listih, napisi na nogometnih igriščih in tako naprej — po mojem niso dovolj efektne. Najbrže imajo bolj »podporni« namen.

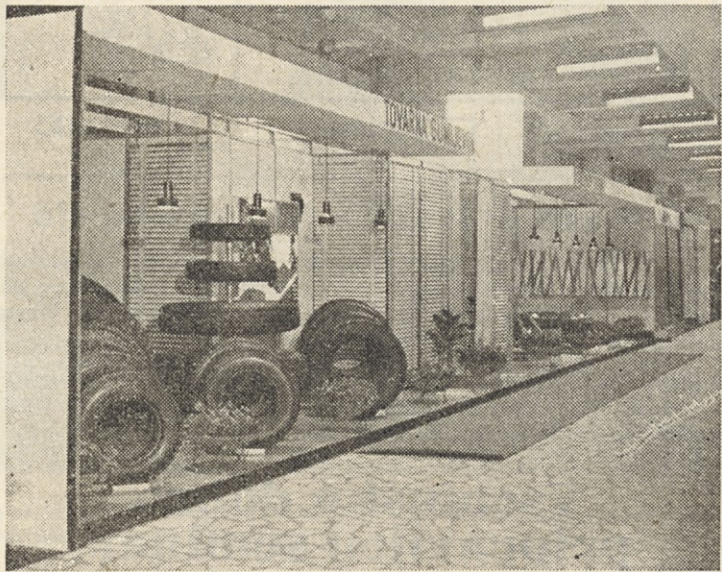
Verjetno se boste strinjali z menoj, če pravim, da Sava slovi le zaradi svoje tradicije le zato, ker smo v preteklosti prodajali izdelke, ki jih v bližnji okolici ni bilo dobiti. To je bilo obdobje, ko so kupci pobrali vse, kar se je v naši trgovini ali tovarni dalo dobiti. In verjetno se boste strinjali z menoj, ti časi počasi, toga gotovo minevajo. V Jugoslaviji je trenutno nad trideset gumarskih podjetij, ki proizvajajo najraznovrstnejše gumene izdelke in z njimi prodirajo v vsa naša mesta. Njihov predhodnik pa je reklama.

Kako jim bomo konkurirali mi, kako bomo potrošniku povedali, da mi delamo boljše in ceneje, pa je vprašanje, ki ga bo treba v najkrajšem času rešiti.

Naša proizvodnja se širi, uvajamo nove izdelke, izpopolnjujemo že vpeljane, uvajamo moderno tehnologijo in sodobne oblike — toda kdo ve za to? Potrošniki

prodaja ležalne blazine po tovarniških cenah. Naši termoforji so sloveli kot kvaliteten proizvod, vendar smo morali ukiniti proizvodnjo, ker niso šli v prodajo. So

Če ste mi dovolili, da sem povedal kritične misli glede naše reklame, mi dovolite na koncu tega sestavka še dva, tri predloge:

Ni kaj reči. Obe sliki prikazujeta Savin razstveni prostor:

se morda kupci naveličali termoforjev, ali pa mi nismo znali proizvajati zanje in jih z ustreznimi reklamami privabiti v našo trgovino?

Trenutno bi lahko prodali veloplaščev, kolikor bi jih imeli. — Zdaj izboljšujemo tehnologijo in rekonstruiramo oddelek velopnevmatike. Pred dvema, tremi leti tega menda nismo vedeli?

Se vam ne zdi, da z vsem tem capljamo nekoliko prepočasno.

Tigar in Pirot sta dala precej sredstev za televizijsko reklamo svojih tubeless plaščev, preden so pričeli z redno proizvodnjo. Marsikdo bo dejal, da prodamo tudi brez reklame. Morda to še velja za sedaj. Vedno pa ne bo tako.

V podjetju se sicer točemo po prsih, da so naši izdelki kvali-

— ob vhodu v mesto in izhodu iz mesta bi z napisi na panojih ali kako drugače opozorili turiste in vse druge, da je v mestu tovarna gumijevih izdelkov, da v njeni specializirani trgovini lahko kupijo vse: avtomobilске gume, ležalne in sedežne blazine, lepila, posode za vodo in tako naprej.

— Slovenija ima po zadnjih podatkih približno 150.000 televizijskih sprejemnikov in tudi mi ne bi smeli zanemariti njegovega vpliva. S primerno, zanimivo reklamo bi morali potrošnikom pokazati vsestransko uporabo navadnih, sedežnih in šotorskih blazin, lepil, cevi in drugih naših izdelkov. Takih in podobnih predlogov je veliko. Menim, da je nekaj od njih lahko rešljivih, in to z majhnimi stroški.

V lanskem letu precej sredstev, namenjenih reklamam, ni bilo izkoriščenih. Del teh pa je šlo za reklame v gledaliških listih in podobno.

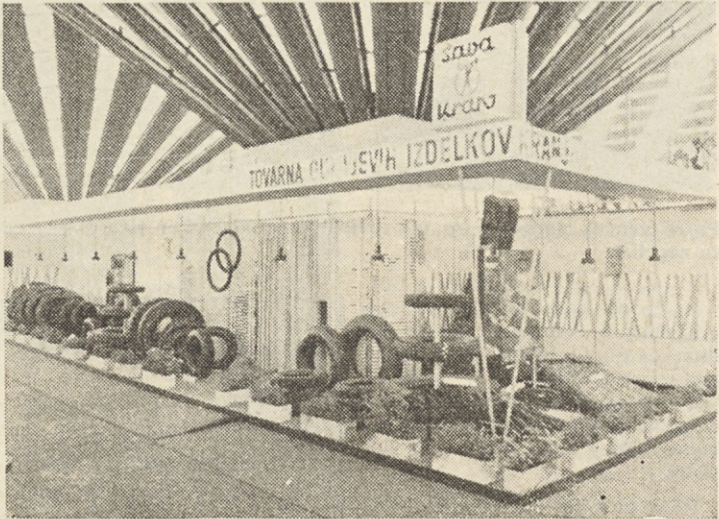
Menim, da je skrajni čas, da se nad tem zamislimo: da sredstva, ki so namenjena reklamam, obrnemo kar najbolje in da pri tem ne skoparimo. S »stiskanjem« ničesar ne prihranimo.

Naj zaključim ta sestavek z mislijo nekega ameriškega strokovnjaka: stroški proizvodnje so 10 din, reklama 90 din — izdelek pa stane 200 din.

Detektiv v Ljubljani: »Aha, tu nekje, v krogu 25 km, mora biti tovarna gumijevih izdelkov.«

**Pričakujemo
odgovor!**

Gornja slika: sejem tehnike v Beogradu, spodnja pa sejem saobračanja v Zagrebu. Toda sejme si ogleda manjše število kupcev (čeprav le-ti kupujejo večje količine).

bore malo! Na primer: že dalj časa izdelujemo tubeless plašče. Zadnji krik moderne proizvodnje avtopnevmatike. Reklame za to nisem opazil. Na trg smo dali blazine — po obliki in kvaliteti enake izdelkom svetovnih znamk. Skoraj brez reklame! V tovarni pa si belimo lase, kako prodati ležalne blazine.

Zal pri prodaji izdelkov, ki na trgu »ne gredo«, posežemo po rešilni bilki: sindikatu. Ta naj npr.

tetni, enakovredni inozemskim in še več — da so cenejši. Toda o tem prav potihem šepetamo, kajti potrošniki tega ne vedo, oziroma premalo jih ve za to. Človek se ne more znebiti vtisa, da pri tem le nekaj ni v redu: v pogojih konjunktore je lahko delati in tudi vse prodati, čim pa je povpraševanje po izdelkih manjše kot pa ponudba, tedaj začne škripati, pojavljajo se objektivne in subjektivne težave ipd.

Od česa je odvisna dolžina letnega dopusta?

(nadaljevanje s 1. strani)

Posameznemu delavcu pa pripada le toliko dni dopusta, kolikor mu po omenjenih kriterijih in merilih pripada. Pri tem pa skupno število dni letnega dopusta ne sme v nobenem primeru biti večje od 30 in ne manjše od 14 delovnih dni.

Pravico do dopusta si pridobi delavec po 11 mesecih nepretrganega dela in mu pripada po »osnovi« 14 delovnih dni dopusta. K osnovi (14 delovnih dni) se prišteje še določeno število delovnih dni dopusta, kolikor mu po izpolnjevanju kriterijev pripada.

Letni dopust na pogoje dela se odmerja po delovnem mestu na dan 31. maja 1967. Kot osnova za ugotovitev, na kakšnem delovnem mestu se je kdo nahajal, služi sklep o sprejemu na delo ali odločba o razporeditvi.

Za oceno delovnih pogojev za posamezno delovno mesto smo se poslužili podatkov iz analitske ocene delovnih mest ter smo upoštevali: stopnjo nevarnosti na DM, umski in fizični napor, vlago in vodo, nečistoča, temperatura, ropot in tresljaji ter škodljive pline. Glede na dobljeno skupno število točk po teh kriterijih pripada delavcu naslednje število dni dopusta:

od 6 do 12 točk 2 delovna dneva
od 13 do 18 točk 4 delovnih dni
od 19 do 24 točk 5 delovnih dni
od 25 do 30 točk 6 delovnih dni

Letni dopust na delovno dobo se odmerja delavcu po delovni dobi, ki jo ima vpisano v delovni knjižici pri čemer se upošteva delovna doba, ki jo doseže do konca tekočega leta. Po tem kriteriju pripada delavcu:

od 0 do 5 let delovne dobe 0 delovnih dni dopusta
od 5 do 10 let delovne dobe 3 delovnih dni dopusta
od 10 do 15 let delovne dobe 4 delovnih dni dopusta
od 15 do 25 let delovne dobe 7 delovnih dni dopusta
nad 25 let delovne dobe 11 delovnih dni dopusta

Letni dopust za delo v nočni izmeni se odmerja delavcem in poklicnim gumarskim delavcem v starosti od 17 do 18 let, če so razporejeni na delo v treh izmenah. Po tem kriteriju pripadajo tem delavcem 2 delovna dneva dopusta.

Letni dopust na posebne socialne razmere se odmerja materam z majhnimi otroki, vojnimi invalidom in delovnim invalidom. Po tem kriteriju pripada:

Materam z enim otrokom do 1 leta starosti ali z dvema ali več otroci, mlajšimi od 7 let

1 del. dan

vojnimi invalidom nad 40% ocenitve invalidnosti ter delovnim invalidom II ali III kategorije

1 del. dan

Letni dopust na udeležbo v NOV se odmerja tistim delavcem, ki jim je za čas sodelovanja priznana dvojna delovna doba in imajo isto vpisano v delovni knjižici. Po tem kriteriju pripada:

za sodelovanje od leta 1942 5 del. dni

za sodelovanje od leta 1943 4 del. dni

za sodelovanje od leta 1944 3 del. dni

Udeležencem NOV od 1941 leta se letni dopust ne odmerja po osnovah in merilih pravilnika o delovnih razmerjih podjetja, ampak jim po veljavnih predpisih ne glede na delovno mesto (delovne pogoje), delovno dobo itd. pripada 30 delovnih dni.

Letni dopust odobrava vodja DE na podlagi ustreznih seznamov in v skladu z določili pravilnika o delovnih razmerjih.

Dopust pa se lahko koristi v nepretrganem trajanju ali pa deli na več delov, pri čemer se morata o delitvi dopusta na več delov predhodno dogovoriti vodja DE in delavec.

Janko Bajde

ZAHVALA

Vodji delovne enote, socialni službi ter celotnemu kolektivu se iskreno zahvaljujem, ker mi je omogočil uspešno zdravljenje bolezni v Begunjah.

FRANC BOLKA, vulkanizer ventilov, avtopnevmatikarna

Tale posnetek je bil narejen ob zadnjih volitvah v organe upravljanja. Volilna komisija na Vrhniki je svoje delo prav tako dobro opravila kot ostale v obratu I. in II. zato je prav, če tudi malo pozno, da jih »ovekovečimo« v našem glasilu.

JULIJ	AVGUST	SEPTEMBER
1 S Bogoslav 2 P Marija 3 P Nada 4 Dan borca 5 S Ciril 6 C Dušica 7 P Vilko 8 S Spela 9 N Tomaž 10 P Analijsa 11 T Olga 12 S Mohor 13 C Dragan 14 P Franc 15 S Vladimir 16 Dan tank. 17 P Aleš 18 T Miroslav 19 S Vincenc 20 C Marjeta 21 P Zorka 22 Dan vstaje 23 Branislav 24 P Kristina 25 T Jakob 26 S Ana 27 C Sergej 28 P Zmago 29 S Marta 30 Maksim 31 P Ignac	1 T 2 S 3 C 4 P 5 S 6 N 7 P 8 T 9 S 10 C 11 P 12 S 13 N 14 P 15 T Marija 16 S Rok 17 C Radivoj 18 P Helena 19 S Ljudevit 20 C Bernard 21 P Ivana 22 T Timotej 23 S Zdenka 24 C Jernej 25 P Ludvik 26 S Aleksander 27 C Zlatko 28 P Avguštin 29 T Sabina 30 S Roza 31 C Rajko	1 P Tilen 2 S Stefan 3 C Darija 4 P Ida 5 T Lovrenc 6 S Ljuba 7 C Marko 8 P Marija 9 S Peter 10 Dan morn. 11 P Milan 12 T Silvin 13 S Filip 14 C Zdenko 15 P Nikodem 16 S Ljudmila 17 C Franciška 18 P Irena 19 T Suzana 20 S Brane 21 C Matej 22 P Mavricij 23 S Slavojka 24 C Nada 25 P Uroš 26 T Justina 27 S Kozma 28 C Venčeslav 29 P Mihael 30 S Jelka

✉ nedelje

□ proste sobote

△ prazniki

Delovni koledar - III. tromesečje

V III. tromesečju letošnjega leta imamo na razpolago 56 delovnih dni, 2 praznika, 9 prostih sobot in 12 delovnih dni kolektivnega dopusta. Za 9. julij se je vrnila pomota — označeno je kot prosta sobota, pravilno pa mora biti nedelja.

O razporedih za delo med kolektivnim dopustom boste vsi pravočasno obveščeni, prav pa je, da si tudi glede letovanja v naših počitniških domovih pravočasno uredite rezervacije.

Vsebinsko dobro pripravljen seminar za samoupravljalce

Kot je postala že naša redna praksa, je bil tudi letos pripravljen seminar za člane DS, UO in komisij podjetja. Menim, da je bil seminar vsebinsko precej temeljito pripravljen, saj smo udeleženci več ali manj vse teme s pozornostjo spremljali. Seveda si tudi organizatorji gotovo niso delali utvar, da bomo v štirinajstih urah nabrali znanja, kolikor ga pri delu v samoupravljanju potrebujemo. Šlo je za to — in to je tudi uspelo — da dobimo vsaj površen pregled ali vpogled v tale strokovna področja:

- delitev dohodka podjetja, periodični obračuni in zaključni račun;
- organizacija podjetja (struktura, osnovne funkcije DE strokovnih služb, organizacijski predpisi: sprejemanje in spreminjanje);
- delitev osebnih dohodkov;
- kadrovska politika.

Ta predavanja so bila na programu prvi dan seminarja, razgovore pa so vodili strokovni delavci iz Save. Prvega dne so bili vsekakor v središču zanimanja vseh udeležencev razgovori o delitvi dohodka podjetja in osebnih dohodkov. Na celo vrsto vprašanj, ki so jim bila postavljena, so predavatelji odgovarjali zbrano, konkretno in s primeri. Naslednjega dne smo poslušali:

- položaj podjetja v reformi;
- perspektive podjetja v prihodnjih dveh letih glede na ukrepe gospodarske reforme ter
- samoupravljanje in splošni akti v podjetju in samoupravljanje teritorialnih družbenopolitičnih skupnosti.

Je že tako, da je vsakdo najbolj zainteresiran za tisto, kar mu je najbližje, zato je bila tudi za nas v tem delu seminarja najbolj privlačna tema — perspektive podjetja. Skoraj nič manj zanimivo pa je bilo predavanje o samoupravljanju in splošnih aktih

podjetja, saj se je predavatelj potrudil in poslušalcem zelo živahno razlagal in prikazoval moč, naloge in vlogo samoupravljalcev. Za razliko od mnogih podobnih predavanj ali razgovorov je bilo le-to povsem konkretno, življenjsko — takšno kot v vsakdanjem življenju je.

Pa še venček narodnih za televizijske snemalce; kar na robu gozda so zapeli.

In če na kraju strnem mnenja udeležencev seminarja, lahko trdim, da je bil dobro organiziran (po organizacijski plati) in da so bili tudi predavatelji pripravljeni, da nam povedo toliko in tako, da bomo nekaj tega lahko tudi koristili.

Prav bi bilo, da razgovori samoupravljalci — strokovni delavci ne bi bili enkrat letno. Vrsta problemov, ki se nam pojavljajo ob razpravah na sejah organov upravljanja, bi bila za nas lažje rešljiva, če bomo »oboroženi« vsaj z osnovnim znanjem iz določenih področij.

Morda za to ne bi bili nujni eno ali dvodnevni seminarji. Po mojem mnenju niti ne bi bilo nujno, da je tak razgovor obvezen — lahko bi se našlo nekaj članov DSP ali UO s strokovnim delavcem in si v prostem razgovoru izmenjavali mnenja.

Marijan Ceferin

Folklorna skupina SAVE prvič pred TV kamerami

Zadnji dan mladinskega festivala v Subotici, o katerem smo že poročali, smo bili tudi mi povabljeni na televizijsko snemanje. S posebno tremo smo čakali tega trenutka. Snemala je televizija Beograd. Ko smo prišli na športni stadion v Subotici, so tam že stale kamere, ki so bile povezane z reportažnim vozilom. Pred poludnevom je bila le generalka, kjer je vsaka skupina pokazala tisto, kar je pripravila za snemanje. V popoldanskem času se je začelo zares. Ko nas je spiker najavil, smo se kar hitro sprostiti in stopili na oder s pesmijo. Kamere so brnele, spored pa je tekkel kot še nikdar. Veseli in nasmejani smo zaključili svoj del. Srečni še toliko bolj, ker smo vedeli, da nas bo gledala vsa Jugoslavija.

RTV Beograd je posnetke predvajala v nedeljo, 11. junija, ob 13. uri. Prvič smo lahko videli sami sebe. Videli smo se in veselili smo bili. Videli so nas tudi drugi iz našega kolektiva, ki jim je bilo tudi prijetno, ko so na ekrani zagledali razigrane folkloriste Save.

Ali ni to uspeh in zahvala obenem za aktivno delo teh mladih ljudi? Seveda je! Pa tudi za nadaljnje delo je velika spodbuda, saj so opravičili svoj obljubo. Njihovo delo pa poplačano s tem, da so odpotovali na festival in tam doživeli prijeten uspeh. Hvala kolektivu, ki nam je to omogočil; in seveda, iz te skupine raste kvaliteta slovenske folklorne!

Toni Horvat

Izzrebani so bili:

V prejšnji številki so pomotoma izpadla imena izzrebancev nagradne križanke, objavljene v prvomajski številki, zato jih objavljamo naknadno.

1. nagrada: 5.000.— SD — Jereb Tilda
2. nagrada: 3.000.— SD — Kavčič Jana
3. nagrada: 2.000.— SD — Moškon Franc
4. nagrada: 2.000.— SD — Zupan Pavel
5. nagrada: 1.000.— SD — Kavšek Dragica

Zakaj brez odgovora?

Pred mesecem dni smo iz uredništva poslali predsednikom svetov delovnih enot, komisij in odborov podjetja pismo naslednje vsebine:

V prizadevanju, da bi še bolj razvili sistem obveščanja v našem kolektivu in v želji, da bi kolektiv seznanjali z vašim delom v organih upravljanja, vas prosimo za sodelovanje.

Znano je, da so razprave, stališča in sklepi svetov DE, komisij in odborov doslikrat zelo napredni in utemeljeni; da so člani teh organov upravljanja zelo aktivni in si prizadevajo opravljati svoje naloge tako kot jim nalagajo delavci — volivci. Toda znano nam je tudi, da dostikrat ta prizadevanja in sklepi ostanejo neuresničeni, obtežijo tu ali tam v predalih. Iz teh razlogov se obračamo na vas. Radi bi dosegli, da bi nas obveščali o svojem delu, o sklepih, uspehih in težavah. Radi bi videli, če nam bi na kratko sporočali o vseh stvareh, ki jih na svojih organih obravnavate; napišite nam to v nekaj stavkih, oziroma, če vam je lažje — nam pošljite zapisnik.

Informiranje ni naloga dveh ali treh ljudi v podjetju in ne samo strokovnih delavcev. Če nam boste pomagali, da bomo obveščali celoten kolektiv tudi o vašem delu, bomo dosegli dvoje:

— člani kolektiva bodo seznanjeni z vašimi uspehi, težavami in stališči in

— moralni pritisk na tiste, ki morajo sklepe ali naloge uresničevati, bo večji, s tem pa tudi odgovornost večja.

Pričakujemo, da bo vaš odziv ugoden in o tem bomo pisali v eni prihodnjih števil.

Do 2. junija smo prejeli en sam odgovor! Od 36 vabil se je samo enemu zdelo potrebno, da nas pokliče in da zapisnik zbora delavcev. Res je, nismo računali, da nas boste že zaradi gornjega pisma zasuli s članki ali zapisniki. Pričakovali pa smo, da

Če se še bolj prizadevamo, da bi pisali o proizvodnih delovnih enotah, nam tega ne uspe.

nas boste vsaj obvestili, oziroma seznanili z dnevnimi redi vaših sej in z zapisniki. Pričakovali smo vsaj 10, 15 odgovorov, ker želimo, da naše glasilo ne bi bil uradni glasnik, temveč mesto, kjer bi izmenjavali mnenja, postavljali vprašanja in odgovore. Žal se podobno dogaja, kadar pišemo kritično o posameznih strokovnih službah. Na sestavek tov. Perša ni odgovoril nihče — in kdor ga je prebral, je moral ugotoviti precej hude obtožbe. Na fotoreportažo (zadnja stran 9. in 10. številke) je reagiral samo en vodja DE

tako, da je urednika nekam poslal!

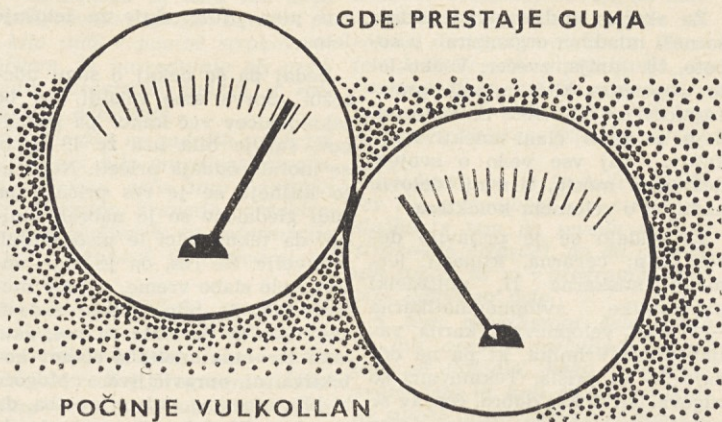
Skoraj pred letom smo odprli rubriko »Vprašanja — odgovori«. Zeleni smo s pomočjo glasila in s sodelovanjem strokovnih delavcev seznanjati kolektiv z vsem, kar delavce zanima. Dobili smo dva, tri vprašanja — in konec. Na sindikalni konferenci org. ZK, pa je izrečena marsikakšna kritična beseda o informiranju.

Vprašanje ostane še naprej odprto: pričakujemo, da boste tudi vi povedali svoje mnenje! Jože Stular

NOVO
NOVO
NOVO
NOVO

GDE PRESTAJE GUMA

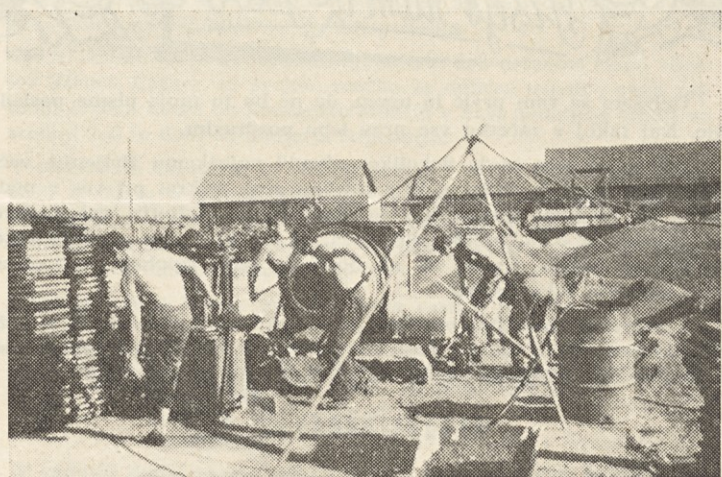

POČINJE VULKOLLAN

VULKOLLAN

Prva pošiljka na našem trgu

Pred kratkim smo brali v dnevniku »Delo« o naši proizvodnji vulkolana. Je že tako, da marsikaj o nas izvemo prej iz drugih virov kot pa iz domačih. Strokovni delavci v RTS pa so nam le obljubili, da bomo dobili članke na to temo — do takrat pa ne kaže drugega — kot da čakamo. Na gornji sliki vidite reklamni prospekt, ki so ga izdali ob začetku proizvodnje.

Naši zadružniki pri delu

Stanovanjska gradnja letos, drugo leto ...

in možnosti za širši razmah te gospodarske dejavnosti. Te spremembe se kažejo v naslednjem: — vrednotenje stanovanja kot potrošno dobro,

— dana je večja veljavnost individualni gradnji,

— vključevanje lastne finančne udeležbe bodočih lastnikov stanovanj,

— prehod na ekonomske najemnine.

Pojem vrednotenja stanovanja kot potrošne dobrine nam v bistvu ne pove ničesar novega, če istovestno ne bi upoštevali ostalih faktorjev ekonomičnosti, ki so nas privedli do tega, da je treba v bistvu spremeniti odnos do načina reševanja tega vprašanja. Tu gre namreč za dvoje vprašanj: ali bomo tudi v bližnji prihodnosti sposobni z enakim tempom nadaljevati s tako obsežnim delom pri reševanju stanovanjskega vprašanja naših občanov in s sredstvi, s katerimi razpolagajo gospodarske organizacije in družbena skupnost. Tak način reševanja stanovanjskega vprašanja je bil nerealen, saj so se iz leta v leto večali dolgovi stanovanjskih skladov pri občinskih skupščinah, kamor so se stekala sredstva od 3% nega stanovanjskega prispevka gospodarskih organizacij. Konec leta 1965, ko so bili vsi skladi ukinjeni, je bilo samo v Sloveniji porabljenih preko 5 milijard SD več kot pa je bilo denarja. To je bilo treba pokriti z bančnimi sredstvi, ki so se for-

mirala od plačanih obresti na dan posojilo gospodarskim organizacijam in drugim.

Precejevanje lastnih kreditnih sposobnosti je imelo za posledico, da je družba nerealen gledala tako na individualno gradnjo kakor tudi na razne druge oblike neposredne vključitve bodočih stanovalcev v gradnjo.

Zaradi takih napak je v letih 1966 in 1967 skoraj zastala stanovanjska gradnja v družbenem sektorju. V Kranju je bilo lansko leto dograjenih le 60 stanovanj, čeprav se je gradnja pričela že pred leti. V letošnjem letu ne bo do-

grajeno niti eno stanovanje v družbenem sektorju. Malce čudno, toda resnično, posebno še, če vemo, da smo v Kranju letno vselili preko 300 družin v nova, sodobna stanovanja.

Nasproti tako katastrofalnemu padcu stanovanjske gradnje v družbenem sektorju je dobila velik razmah individualna gradnja, kjer je bilo v preteklem letu v gradnji v občini Kranj le 42 stanovanjskih hiš. Stanovanjska gradnja je dobila nove oblike, ki izvirajo iz želje in potrebe našega edlavca, da si postavi lasten dom.

Pa pogledjmo še to, kdo so tisti, ki gradijo stanovanjske hiše in v kakšnih razmerah živijo. Povprečni OD graditeljev individualnih stanovanjskih hiš je, če sta v družini dva zaposlena, skupaj din 152.000.

Stanovanjske razmere so naslednje:

18 tričlanskih družin ima samo sobo ali 9,4 m² na osebo; 30 štiričlanskih družin ima enosobno stanovanje ali 5,4 m² na osebo.

Med 64 graditeljev, kolikor jih gradi individualne stanovanjske hiše, je le 12 takih, ki imajo zadovoljivo rešeno stanovanjsko vprašanje.

Ce gremo še dalje in analiziramo še strukturo individualnih graditeljev, vidimo, da je od 64 graditeljev kar 40 neposrednih proizvajalcev, ki si s svojim skromnim zaslužkom gradijo lasten dom, družbo pa razbremenjujejo za en stanovanjski problem, zato je naša dolžnost, da v bodoče tem ljudem posvetimo več pozornosti in namenimo za reševanje tega problema več finančnih sredstev.

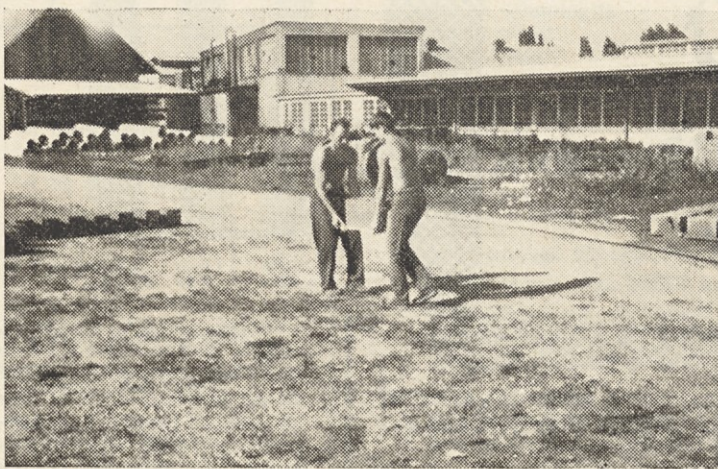
Ker mi je v tej številki prostor odmerjen, bom skušal v naslednjih številkah obravnavati naslednje teme: stanovanjska gradnja v družbenem sektorju v prihodnjih letih, priprava za gradnjo stanovanjske soseske na Stari cesti, gradnja montažnih hiš na Kokrici.

Peter Zigante

Bralce našega glasila, zlasti tiste, ki nimajo zadovoljivo rešene stanovanjskega vprašanja, bo verjetno zanimalo, kako nameravamo to vprašanje reševati v prihodnjih letih in koliko bo na razpolago finančnih sredstev za stanovanja. V tem sestavku bom skušal na kratko opisati dosednji način reševanja teh težav in dati nekaj predlogov za bodoče delo na tem področju.

Z uvedbo ukrepov za smotrnejše gospodarjenje je dobilo stanovanjsko gospodarstvo novo vlogo

Veliko volje, veliko lastnega dela — za lasten dom, udobno stanovanje.

Ali poznaš svoj oddelek?

Ze skoraj tradicionalno oddajo so naši mladinci organizirali v soboto, 10. junija, zvečer. Vsako leto organizira klub mladih proizvajalcev pri TK ZMS Sava to oddajo, na kateri člani kolektiva pokažejo, kaj vse vedo o svojem delovnem mestu, o svoji delovni enoti in o celotnem kolektivu.

Za oddajo se je prijavilo devet ekip: cevarna, klinasti jermeni, stiskarna II, polizdelki pnevmatike, avtopnevmatikarna — 2 ekipe, velopnevmatikarna, valjarna ter Vrhnika, ki pa na oddajo žal ni prišla. Tekmovalci so odgovarjali dokaj dobro, čeprav se nekateri za oddajo skoraj niso pripravljali. Tekmovali so v treh težavnostnih stopnjah: najprej so odgovarjali na vprašanja iz svoje delovne enote, nato na nekoliko težja vprašanja prav tako še iz svoje delovne enote, v tretji težavnostni stopnji pa so odgovarjali na splošna vprašanja iz podjetja. V to stopnjo so se uvrstile ekipe iz delovnih enot stiskarna, cevarna in polizdelkov pnevmatike. Zaslužen je zmagala ekipa iz stiskarne II, saj ekipa polizdelkov pnevmatike ni vedela, kolikšen je

naš plan proizvodnje za letošnje leto.

Sedaj pa še nekaj o sami udeležbi. Sprva smo mislili, da bo tekmovalcev več kakor pa gledalcev, saj je bila ura že 19 in bi se morala oddaja pričeti. No, malo kasneje se je res pričela, pa tudi gledalcev se je nabralo toliko, da tekmovalci le niso zgubili vse volje. Ze res, da je bilo v soboto zelo slabo vreme, vendar menimo, da je bila oddaja zadosti zanimiva in koristna za vse, zato tako skromna udeležba članov kolektiva ni opravičljiva. Mogoče bi bila umestna tudi pripomba, da se od vodij delovnih enot ni oddaje udeležil nihče, čeprav so dobili pismena vabila.

Sama oddaja je bila zelo dobro pripravljena in če ne bi glasba zatajila — med ekipami bi morali biti namreč glasbeni vložki — o sami oddaji sploh ne bi bilo pripomb. Vendar se pa organizatorji sprašujejo, čemu takšen trud članov komiteja ZM, če pa se takšnih in podobnih oddaj ne udeležuje niti mladina!

Marica Rotar

NOGOMET • NOGOMET

V petek, 9. junija, so nogometaši iz naše tovarne igrali z mladinskim moštvom kranjskega Triglava. V moštvo Triglava je igralo pet članov iz prvega moštva, ki tekmuje v slovenski ligi. Tako je bilo mladinsko moštvo Triglava zelo okrepljeno. Naši igralci so bili nekoliko okrnjeni, saj ni prišlo na teren nekaj najboljših savskih igralcev. Mogoče so se ustrašili slabega vremena, saj je med celo tekmo deževalo in so morali igralci enega in drugega moštva pokazati maksimum svojega znanja. Verjetno je pa tudi neresnost nekaterih naših igralcev, ki je že stari pojav pri naših šport-

nikih nasploh, vzrok, da niso prišli na teren. Žal tudi gledalcev ni bilo mnogo, čeprav je bila tekma bolj zanimiva, kot če igrajo ligaška moštva.

Igralci Triglava so tekmo odločili v svojo korist z rezultatom 4:3. Sodil je trener mladinske vrste Triglava Majce Bogdan, član našega kolektiva. Tekma je bila zelo fair in sodnik ni imel dosti dela in se je lahko medtem posvetil tudi nekaterim igralcem Triglava in jim dajal koristne napotke za napad, saj je bila to izredno dobra preizkušnja triglavskega moštva.

Kako so igrali naši? Igrali so izredno dobro na tako razmoče-

nem terenu, ki je oviral še tako izkušene igralce. Povedli so naši z golom Dolinarja, vendar je Triglav kmalu izenačil. Nato je tudi Triglav povedel z 2:1. Po velikem napreznju je izenačil Matjašević. V drugem delu je hitro padel gol na obeh straneh. In ko so bili vsi mnenja, da se bodo razšli z neodločenim rezultatom 3:3, je nekaj sekund pred sodnikovim žvižgom Triglav dal odločilni gol. Tako sta se ekipi razšli z rezultatom 4:3 v korist Triglava.

Za Savo so nastopili: Dominko, Matjašević, Feher, Bajuk, Korenjak, Dolinar, Hlebec, Mikič, Brnenič, Horvat in Mandič.

Toni Horvat

27. in 28. junija je bil v Beogradu II. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva

Po drugem kongresu sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, ki je bil konec maja v Ljubljani — iz Save so bili na kongresu trije delegati: Pavle Gantar, Vule Cimić in Jože Stular — bo 27. in 28. junija v Beogradu zvezni kongres tega sindikata.

Kot v Ljubljani na republiškem kongresu bo tudi na zveznem največ razprav namenjenih problemom in razvoju samoupravljanja. V treh komisijah in na plenarni seji bodo delegati razpravljali o naslednjih temah:

— delovni človek v uresničevanju reforme, razvoju samoupravljanja in uporabi dohodka,

— družbeni in materialni pogoji življenja in dela delavcev v industriji in rudarstvu,

— izobraževanje — eden izmed odločilnih faktorjev hitrejšega razvoja gospodarstva in napredka družbenih odnosov.

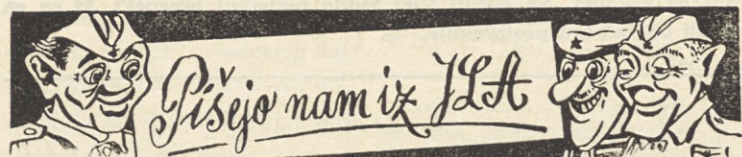
Ne bomo neskromni, če povemo, da je v zadnjem času Sava postala predmet zanimanja mnogih forumov, predvsem sindikata, zaradi dobro urejene notranje zakonodaje in organizacije podjetja. Tako je bilo v lanskem in tudi v letošnjem letu v Savi več delegacij, ki so se v razgovorih z našimi predstavniki seznanjali z našim podjetjem. Po drugi strani pa tudi naši člani kolektiva sodelu-

jejo s svojimi razpravami v občinskih ali republiških organih.

Prav te dni je imel Stefan Marčijan na republiškem svetu ZS v Ljubljani referat o nekaterih osnovnih značilnostih našega statuta; v Beogradu na II. kongresu pa bo s svojo razpravo »Pogoji za dobro funkcioniranje samoupravnega mehanizma v podjetju« sodeloval Jože Stular.

Kot smo uvodoma rekli, bo ta kongres posvetil največ pozornosti samoupravljanju in vlogi sindikata, zato bo prav nam lahko osnovno izhodišče občni zbor naše sindikalne organizacije, kjer je bilo prav tako samoupravljanje ena od osrednjih tem razprave.

Jože Stular

Oglašam se vam prvič in upam, da ne bo to moje pismo poslednje. Naj takoj v začetku vse prav lepo pozdravim.

Sedaj, ko sem se že nekoliko privadil vojaškemu življenju, večkrat razmišljam o civilstvu in z mislimi sem večkrat pri vas v podjetju. Da bi bolj spremljal vaša dogajanja v podjetju, vaše težave in uspehe pri delu, bi bil zelo vesel, če mi bi redno pošiljali vaše tovarniško glasilo. Upam, da mi boste to željo izpolnili, za kar se vam najlepše zahvaljujem.

Celotnemu kolektivu, posebno pa še nekdanjim sodelavcem v službi kakovosti, želim mnogo delovnih uspehov v nadaljnjem delu in vse tovariško pozdravljam!

Raj Štefan
V. p. 6485/4
Ljubljana

Zdravo, Štefan!

Hvala lepa za pismo in pozdrave. Ker si nam poslal tudi svoj naslov, ti bomo časopis lahko redno pošiljali na tvojo »v. p.«, če pa boš vojno pošto menjal, pa nam to čimprej sporoči, da vemo časopis poslati za teboj.

Upamo, da ti bo naše glasilo posredovalo veliko novic iz kolektiva. Lep pozdrav in oglaš se še kaj!

Živela - večina!

Je že tako, da se moramo vedno ukvarjati s kakim problemom, tudi jaz ne morem mimo njih, zato je današnji sestavek predvsem namenjen problemom. (Problem je vprašanje, naloga, sporna zadeva.)

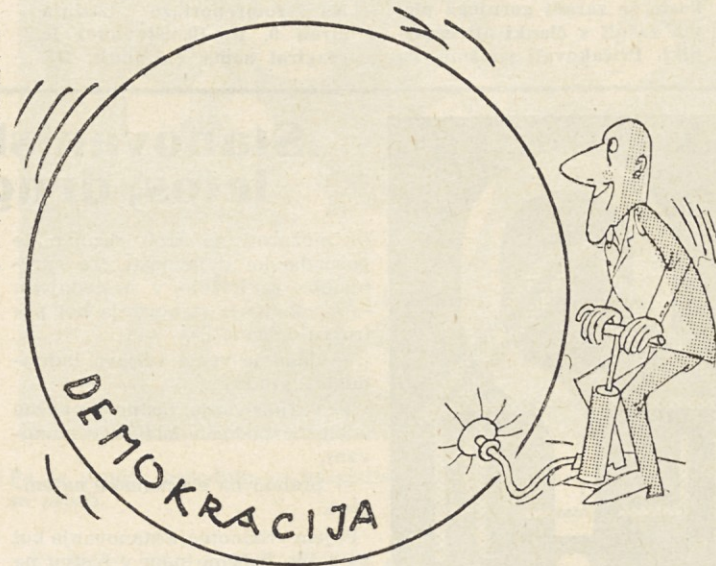
V tovarni se je v zadnjem času pojavilo toliko problemov, da so si iz tega nekateri začeli delati — problem. Na primer: problem kvalitete, problem discipline, problem kopalnic, umivalnic in garderob. Odgovornejši so si začeli delati problem iz problema investicij. Tudi jaz imam svoj problem: kdaj bodo začele veljati nove analitske ocene delovnih mest. Razprave po delovnih enotah oziroma svetih delovnih enot so končane. Pripomb in pritožb je bilo menda precej in nekateri so iz tega naredili pro... opro-

se večini ne mudi, kajti večina ne bo imela veliko od tega. Živela večina!

Drugače pa je pri nas kar v redu. Ni večjih problemov in moji sestavki so zato pre-

ve, poročila in referate še bere? Prepričana sem, da še sami za seboj ne. Prenehajte z razpravami in iz problemov delati probleme. Opravljajte svoje delo na delovnih me-

cej krajši. Enostavno manjka snovi. Zadnjič sem se pojavila v pisarni neke službe. Ena od navzočih tovarišic je opozorila ostale takole: pazite, prista je vohunka. Pa kaj hočem, naj iz tega delam problem?

Drugače pa je pri nas kar v redu. Morda je vredno zabeležiti precejšnje povečanje števila sestankov, razgovorov in posvetovanj. O analitskih ocenah, o agresiji na srednjem vzhodu, o spremembah statuta, o bodočem delu organov družbenih organizacij in komisij itd. Sestanek za sestankom, seja za sejo. Pa govorimo o delitvi dela, o rekreaciji in o skrajšanih sestankih. Govorimo, govorimo — do onemoglosti. Pa spet znova.

Ljubi tovariši, vprašam vas: kdo vaše kilografske razpra-

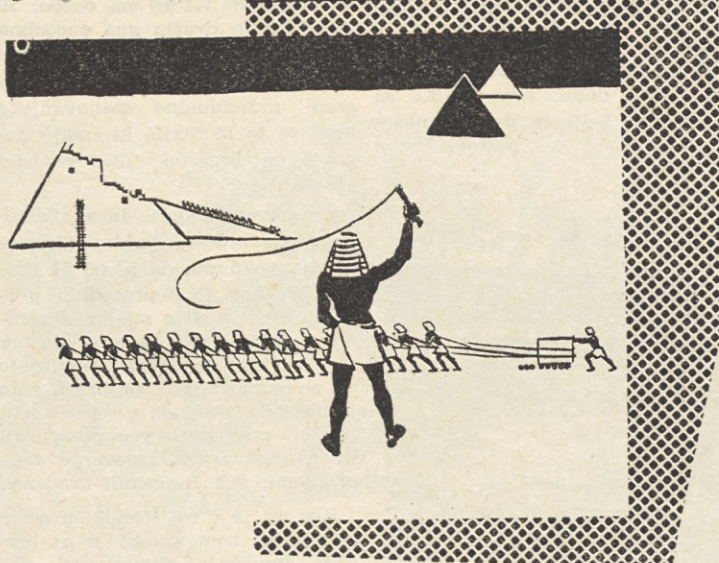
stih, popoldne pa se dobivajte — lahko vsako popoldne — in se pogovarjate. Delavec ki pridno dela osem ur na svojem delovnem mestu, ni kaj preveč navdušen nad tem, da ga nekdo popoldne poučuje, kako je treba delati, informira, kakšni so problemi v njegovi delovni enoti, zahteva od njega, da pove svoje mnenje o določeni stvari itd. Na vsak način je prav, da vsi, ali pa vsaj večina sodeluje pri samoupravljanju, pri delu družbenih organizacij. Toda prav je, da je angažiranje enakopravno. Ne tako, da predsednik dopoldan prebira časopise, poročila, referate, popoldan pa pripoveduje na sestanku, kaj bomo morali in kaj bo treba narediti.

Razmislite o tem!

Pa lep pozdrav — Micka

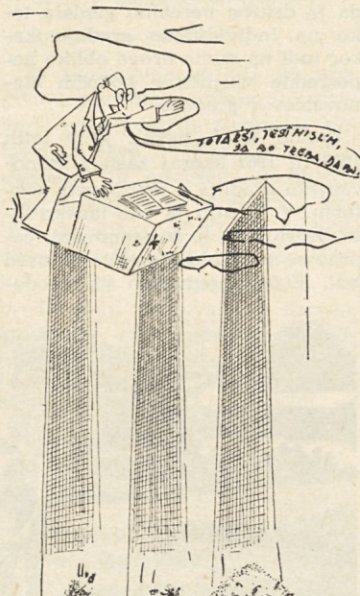
Sava
Kranj

TOVARNA GUMIJEVIH IZDELKOV

NEKOČ — DANES PA VISOKOKVALITETNI TRANSPORTNI TRAKOVI »SAVA«

K članku: čemu služi reklama? ki ga objavljamo na prvi strani. Tale reklamni oglas je bil objavljen v dnevniku »DELO«, reklamira pa na originalen način naše transportne trakove.

stite, so naredili vprašanje, nalogo, sporno zadevo. Obveljati (delo komisije za AODM) ali ne obveljati — to je zdaj vprašanje. Družbene organizacije so rekle »svoje«, razprave po delovnih enotah »svoje«, analitske ocene pa še vedno ne veljajo. Res je, da